

Secțiunea II

PERFECTIONAREA PREDĂRII DISCIPLINELOR DE AUDIT ÎN CONDIȚIILE IMPLEMENTĂRII NOILOR SNC

ABORDAREA CADRULUI DE REFERINȚĂ AL AUDITULUI INTERN ÎN PROCESUL DE INSTRUIRE PROFESIONALĂ ÎN MEDIUL ACADEMIC

*Lect. sup. Maria Ratcov, catedra „Contabilitate și audit”, ASEM
Dr. Anatolie Iachimovschi, catedra „Contabilitate și audit”, ASEM*

In this article are presented the conceptual and methodological aspects of internal audit needed to be learned in the university study. Also, are given professional skills that will get this course. Including these requirements in university curricula will provide support in developing theoretical internal audit activity.

Prezentul articol își propune, printr-o abordare analitică, să pună în discuție aspecte conceptuale și metodologice ale auditului intern considerate necesare de a fi însușite în procesul de studiu universitar.

Întrucât la practicarea acestei activități, auditorul insistă pe o serie de lucrări specifice desfășurării misiunii de audit intern, prin intermediul acestui articol se va argumenta tematica programei analitice pentru cursul la disciplina de audit intern.

De asemenea, vor fi expuse competențele profesionale urmărite de a fi obținute la acest curs prin prisma următoarelor subiecte:

- definirea conceptului de audit intern, înțelegerea rolului și a valorii adăugate pe care auditorul intern trebuie să-l aducă entității;
- sistemul de audit intern potrivit cadrului normativ și procedural actual;
- evaluarea sistemului de control intern, politicilor și activităților realizate de entitate;
- analiza și evaluarea riscurilor asociate activităților din interiorul entității;
- funcționarea auditului intern, inclusiv planificarea, pregătirea și derularea misiunii.

Includerea acestor subiecte în programele de studii universitare asigură un sprijin important în dezvoltarea teoretică a activității de audit intern în Republica Moldova.

Auditul intern este activitatea ce are ca obiectiv să acorde asistență conducătorului în exercitarea eficace a responsabilităților sale oferindui recomandări și comentarii în privința activităților examinate. Această activitate dă asigurări privind nivelul de control al operațiunilor și îndrumă cum de îmbunătățit activitatea entității pentru a obține un plus de valoare.

Scopul urmărit de auditul intern este de a ajuta managerii să stăpânească mai bine activitatea entității. Pentru realizarea acestui scop auditul intern trebuie să aibă posibilitatea de a audita fiecare activitate din cadrul entității. De aceea, activitatea de audit intern necesită a fi exercitată de specialiști din diverse domenii și culturi profesionale. Este de menționat că, din punct de vedere al calificării, auditorul intern este persoana care deține studii de specialitate, iar în timp necesită și certificare în domeniu.

Misiunea unității de audit intern este de a acorda consultanță și asigurări privind eficacitatea sistemului de management financiar și control, în așa fel încât să contribuie la îmbunătățirea operațiunilor entității prin obținere de plus valoare. Auditorul intern oferă servicii de consultanță, asigură perfecționarea sistemului de management financiar și control intern, oferă recomandări de atenuare a riscurilor legate de conformitatea activităților cu prevederile normelor de funcționare a entității.

Instrumentele și tehnicile de lucru ale auditorului intern au ca obiect de examinare controlul intern, care este în continuu supravegheat și studiat. Controlul intern necesită permanent perfecționat pentru a garanta integritatea patrimoniului entității. În acest scop, auditorul intern oferă asistență și propune mijloace de perfecționare nemijlocită a eficacității controlului intern.

Totodată, auditorul intern vine cu soluții, dar nu cu decizii, ele fiind aprobate de conducerea entității care este responsabilă de controlul intern. Auditorului intern îi revine funcția de consultant, contribuind cu soluții profesionale la selectarea deciziei optime.

Pentru realizarea funcțiilor sale, auditorul intern are posibilitatea de a beneficia de practica bună în acest domeniu descrisă de standardele profesionale. În paralel, auditorul oferă asistență nu doar conducerii, dar și personalului entității. Interesul față de auditul intern se manifestă de către oricare angajat al entității, în mod mai deosebit personalul este interesat de minimizarea riscurilor aferente conformității cu reglementările de bază sau legate de eficacitatea activităților entității.

Necesitatea de asistență este mai evidentă în cazul riscurilor legate de deturnări de fonduri, fraude sau de dispariție a activelor. În acest context, auditul intern este definit ca activitate din cadrul entității menită să ofere soluții de perfecționare a sistemului de management a riscurilor și de control intern.

Importanța studierii disciplinei de audit intern constă în formarea la studenți a competenței de a exercita lucrări de audit intern în conformitate cu practica general-acceptată. Cursul urmărește îmbogățirea cunoștințelor din sfera disciplinelor cu caracter economic. Obiectivele sau rezultatele învățării acestui curs răspund nevoilor studenților de a dezvolta următoarele competențe:

I. la nivel de cunoaștere:

- să cunoască prevederile standardelor naționale de audit, normele metodologice de exercitare a misiunilor de audit intern;
- să identifice obiectivele auditului intern și să cunoască rolul unității de audit intern într-o entitate sau instituție;
- să cunoască etapele auditului, precum: planificarea misiunilor de audit intern, colectarea dovezilor de audit, raportarea constatărilor și recomandărilor, supervizarea și evaluarea lucrărilor de audit intern.

II. la nivel de aplicare:

- să aplice principiile și metodele de investigare specifice auditului intern;
- să identifice și să ierarhizeze riscurile obiectelor auditabile;
- să argumenteze concluziile de audit și să interpreteze corect rezultatele auditului;
- să evalueze performanțele entității și sistemele de control pe baza informațiilor din rapoartele de audit intern;
- să întocmească documentația de planificare, exercitare, raportare și supraveghere;
- să evalueze calitatea lucrărilor de audit intern.

III. la nivel de integrare:

- să elaboreze proceduri operaționale de audit intern;
- să perfecționeze procesul de documentare a testelor, foilor de lucru, fișelor de identificare și analiză a problemelor;
- să formuleze constatări, recomandări și concluzii.

Ținând cont de obiectivele acestui curs, cadrul de referință al disciplinei în cauză trebuie să se axeze pe teme legate de planificarea activității unității de audit intern, exercitarea în teren a lucrărilor misiunii de audit intern, raportarea rezultatelor misiunii, monitorizarea implementării recomandărilor. Tematica cursului la această disciplină, de asemenea, trebuie să includă și aspecte teoretice generale privind auditul intern, precum și de gestionare și evaluare a calității activității de audit intern.

Astfel, pentru a oferi un sprijin în dezvoltarea activității de audit intern programa analitică la disciplina în cauză ar trebui să abordeze următoarele subiecte:

Tabel

Tematica de referință pentru disciplina de audit intern

Temele disciplinei	Subiectele abordate în cadrul temei
Aspecte generale privind auditul intern	<ul style="list-style-type: none"> – definirea și caracteristica auditului intern; – cadrul normativ aferent auditului intern; – deosebiri între auditul intern și auditul extern.
Planificarea activității unității de audit intern	<ul style="list-style-type: none"> – înțelegerea obiectivelor operaționale, sistemelor și proceselor din entitate; – evaluarea riscurilor și a necesarului de resurse pentru activitatea unității de audit intern; – elaborarea planului strategic și anual de activitate al unității de audit intern.
Exercitarea în teren a lucrărilor misiunii de audit intern	<ul style="list-style-type: none"> – analiza controalelor și evaluarea riscurilor; – testarea substanțială și de conformitate; – formularea constatărilor și recomandărilor.
Raportarea rezultatelor misiunii de audit intern și monitorizarea implementării acestora	<ul style="list-style-type: none"> – întocmirea și prezentarea raportului de audit intern; – elaborarea planului de acțiuni privind implementarea recomandărilor de audit; – urmărirea implementării recomandărilor de audit.
Gestionarea și evaluarea calității activității de audit intern	<ul style="list-style-type: none"> – monitorizarea misiunilor de audit intern; – documentarea activității de audit intern; – evaluarea internă și externă a activității unității de audit intern.

Conținutul tematic al cursului abordează noțiunile de bază privind auditul intern, planificarea activităților de audit intern, procesul de organizare și derulare a unei misiuni de audit intern, supravegherea implementării rezultatelor auditului intern, monitorizarea și evaluarea calității lucrărilor de audit intern. Se recomandă ca în cadrul lucrărilor practice să se exerseze procedurile specifice fiecărei etape de derulare a lucrărilor misiunii de audit intern, inclusiv: planificarea și inițierea misiunii, exercitarea lucrărilor în teren și documentarea acestora, raportarea și monitorizarea implementării recomandărilor de audit.

Totodată, în cuprinsul unității de învățare se consideră necesar:

- să se facă referință la anumite repere istorice privind conceptul de audit intern;
- să se abordeze postulatele auditului intern și să se explice noțiunile de audit extern și intern;
- să se precizeze cadrul de referință al conceptului de audit intern;
- să se expună considerentele generale privind sistemul de control intern și raporturile sale cu auditorul intern;
- să se trateze responsabilitatea auditorului vis-a-vis de detectarea fraudelor și erorilor.

Atît la prelegeri cît și la seminare trebuie de orientat la metode de instruire, care să formeze deprinderi de execuție aferente poziției de auditor intern și dezvoltarea aptitudinilor organizatorice necesare poziției de auditor intern, cum ar fi: disciplină, promptitudine, consecvență, acuratețe în gândire, fermitate în exercitarea profesiei.

Prin conținutul și structura sa, această disciplină asigură formarea abilităților la studenți de a argumenta și implementa soluții pe baza analizelor și a studiului bibliografiei de specialitate. Disciplina în cauză contribuie la dezvoltarea capacității de sintetizare și interpretare a unui set de informații de rezolvare a unei probleme și de evaluare a concluziilor posibile, precum și formarea abilităților de a comunica și a demonstra soluțiile alese de auditorul intern.

Pentru o mai bună familiarizare cu procedurile și modul de exercitare a auditului intern în conformitate cu normele din domeniu, în fișa disciplinei este necesar să fie prevăzută distribuirea fondului de timp studiului individual, după manual și suport de curs sau notițe.

În acest scop, se recomandă documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate, pregătirea eseurilor și portofoliilor referitor la:

- cerințele de reglementare a activității de audit intern în Republica Moldova;
- interpretarea standardelor profesionale de organizare și exercitare a misiunilor de audit intern;
- stabilirea naturii, plasării în timp și amplitudinii lucrărilor de audit intern;
- utilizarea conceptelor și abordărilor ce țin de riscurile semnificative;
- modul de realizare a procesului de obținere a probelor de audit;
- practicarea tehnicilor de exercitare a misiunii de audit intern în cadrul unui compartiment al contabilității;
- întocmirea foilor de lucru și comunicarea aspectelor semnificative constatate la audit;
- elaborarea raportului de audit și monitorizarea implementării rezultatelor de audit.

Pentru promovarea unui curs interactiv se recomandă ca suportul de curs să fie prezentat cu utilizarea power-point, tabelor, figurilor și să fie încurajate dezbaterile în grup. În cadrul seminarelor este necesar să se realizeze legăturile între termeni, concepte, tehnici de audit și să se verifice aplicațiile propuse spre rezolvare, precum și să se asigure dezbaterile lor.

Aplicarea studiilor de caz va permite ca studenții să înțeleagă mai exact procesul de realizare a misiunilor de audit intern și va stimula dezvoltarea capacităților de a aplica teoria în situații noi, prin însușirea metodologiilor concrete de organizare și exercitare a lucrărilor de audit intern.

Bibliografie:

1. Standardele Naționale de Audit Intern, aprobate de Ministerul Finanțelor prin ordinul nr.113 din 12.10.2012 // Monitorul Oficial Nr. 237-241/1378 din 16.11.2012.
2. Normele metodologice de audit intern, aprobate de Ministerul Finanțelor prin ordinul nr.105 din 15.07.2013 // Monitorul Oficial Nr. 206-211 din 20.09.2013.
3. Codul Etic al auditorului intern și Carta de Audit Intern, aprobate de Ministerul Finanțelor prin ordinul nr.139 din 20.10.2010 // Monitorul Oficial Nr. 221-222 din 09.11.2010.